

NOVI LIST

"EL NUEVO PERIODICO"

REDACCION Y ADMINISTRACION: BUENOS AIRES, Lavalle 341, Esqr. 316. 31 - Retiro 5839

Leto I.

BUENOS AIRES, 14. JULIJA 1934

štev. 41

NAROCNINA: Za Juž. Ameriko in za celo leto \$ arg. 5.—, za pol leta 2.50.— Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs. LIST IZHAJA OB SOBOTAH

Sporazum med Francijo in Anglijo glede zagotovitve miru v Evropi

MINISTER BARTHOUS JE BIL NA OBISKIH V LONDONU. — ANGLEŠKA DIPLOMACIJA IN FRANCOSKO-RUSKI NAČRTI O EVROPSKIH KRAJEVNIH VARNOSTNIH PAKTIV — ITALIJA JE ŽE ZAČELA ISKATI STIKOV S FRANCIJO

Kakor mora vsako pametno delo, ki se vrši po že v naprej premišljenem treznem načrtu, prej ali slej obroditeljske uspehe, tako beleži tudi francoska zunanja politika v zadnjih mesecih, odkar jo vodi spretni g. Barthou, skoro vsak teden nove zmage.

Ni še dolgo, odkar sta se francoski zunanji minister in sovjetski diplomat Litvinov domenila v Ženevi glede novega načrta za zagotovitev miru v Evropi, ko se njegova udeležitev že precej jasno odraža na političnem obzorju Evrope. Vsa znamenja kažejo, da se bližamo dobi sklepanja pogodb, s katerimi se bodo evropske države strnile v skupine v svrhu medsebojnega jamstva za nedotakljivost sedanjih meja.

Sporazum med Francijo in Rusijo je bil prav lahek: obe imata velik interes na tem, da se v Evropi ne kali mir. Francija, ker nima nobenih osvojevalnih teženj in torej ne more pričakovati nobenih koristi o novega klanja, Rusija pa zato, ker je močno zaposlena s svojo drugo pjetiletko in ker ima zunanje-političnih skrbi že čisto dovolj na Daljnem vzhodu, kjer bi Japonci radi raztegnili svojo oblast na ozemlja azijskega kontinenta, da bi tja usmerili tok svoje emigracije, olajšali s tem demografski pritisk na svojih preobljudenih otokih ter si tudi ustvarili neposredne vires za dobavo prvin, ki jih rabi njihova bujno se razvijajoča industrija.

Sporazum med Francijo in Rusijo je bil, torej, prav lahek. Šlo je naprej za takozvani — vzhodni locarnski pakt —, ki naj bi ga sklenila Rusija, Estonija, Litvanska, Lotvinska, Češkoslovaška in, po možnosti, še Nemčija in Poljska. Načrt pa se je pozneje razširil tako, da bi se sklenila še dva druga sporazuma: razširjeni balkanski pakt in pa sredozemski sporazum. K balkanskemu paktu naj bi pristopila še Rusija in pa Bolgarija, pri sredozemskem sporazumu na naj bi bile udeležene vse one države, katerih zemlje meje na Sredozemsko, Jadransko, Egejsko in na Črno morje. Za udeležitev teh načrtov je bilo pred vsem potrebno, da se navežejo redni diplomatski odnošaji med državami Male antante in Sovjetsko zvezo, pa je Francija obljubila, da bo v tem pogledu posredovala. In to obljubo je tudi, kakor vemo izpolnila.

Barthou se je za stvar resno zavzel. Ni prepustil dela svojim

diplomatom, marveč se ga je sam lotil. Bil je v Varšavi, v Pragi, Bukarešti in Beogradu, ter je povsod stopil v neposredne stike s vladami. — Medtem so se v Bolgariji prilike temeljito zasukale v novo smer, ki je za udeležitev rusko-francoskih načrtov ugodna, in tudi opozicija, ki so jo proti tem načrtom skušali organizirati pred vsem Italijani, je utrpela hud udarec radi poslednjih dogodkov v Nemčiji.

Videli smo že v enem izmed prejšnjih političnih pregledov, kako so splavale po vodi vse italijanske politične spletke na Balkanu in med državami naslednicami bivše avstro-ogrske monarhije. To je bila v veliki meri zasluga Francozov. Pa so zato rimski diplomatje sklenili, do bodo ovirali izvedbo Barthouovih in Litvinovih načrtov; s Hitlerjem se je Mussolini brž domenil in je nato začel pihati na srce še Angležem, češ, da bi sklepanje krajevnih zvez preveč ojačilo položaj Francije na evropskem kontinentu, kar nikakor ne more biti všeč angleškemu politikom. In nekaj časa je skoro izgledalo, kakor da Anglija v resnici ne gleda s preveč prijaznim očesom na novo orientacijo evropske politike. Iz Rima so že napovedovali, da bo Barthou radi londonskega odpora doživel poraz, ko se je nenadoma vsa zgradba italijanskih diplomatov podrla. Krvavi dogodki prejšnjega tedna v Nemčiji so močno vplivali na razpoloženje angleške javnosti; ves tisk je soglasno obsodil Hitlerjevo početje in so se angleške simpatije napram Nemcem brž ohladile. Človek, ki je zmožen postreljati v eni sami noči svo-

je dotedanje najboljše sotručnike in prijatelje, je v stanu sprožiti od danes do jutri tu vojno. Angleži, ki so bili že nekoliko hudi na Francoze radi njihovih trdovratnih zahtev po takozvani "sigurnosti", so sedaj spoznali, da je francoska previdnost več ko utemeljena.

In vprav v času, ko so bili Angleži še pod vtisom dogodkov v Nemčiji, je Barthou potoval v London, da angleški vladi osebno poroča o pomenu krajevnih varnostnih pogodb ter jo prepriča, do so takšne pogodbe nujno potrebne, ako naj se zagotovi mir v Evropi. G. Barthou se je kmalu domenil s svojim angleškim kolego Sirom Simonom. Anglija je spet zagotovila, da ostane zvesta obveznostim, ki jih je prevzela z locarnskim sporazumom, to je, da ne bo držala križem rok, ako bi Nemčija napadla Francijo ali Belgijo; priznala je potrebo, da se s podobno pogodbo zajamči mir v Vzhodni Evropi; obljubila je, da bo podpirala vstop Rusije v Zvezo narodov in, končno, izjavila, da se ne bo upirala sklenitvi sredozemskega pakta, ako se uredijo nekatere zadeve, ki se tičejo vojnih mornaric onih držav, ki bi za ta pakt prišle v poštev.

Boljših uspehov si pač g. Barthou niti sam ni pričakoval. Tudi njegovo potovanje v London je doseglo svoj namen: Francija in Anglija sta se sporazumeli glede "politike krajevnih varnostnih paktov". Pričakovati je, da se bo položaj v Evropi začel sedaj jasni ter da se bodo razblinili oblaki, ki so — po mnenju političnih vremenskih izvedencev — napovedovali bližnjo nevihto.

Dollfuss in grof Starhemberg sta zadovoljna: prvi je v novi avstrijski vladi kancelar in štirikratni mi n., Starhemberg pa je podkancelar

VELIKI VIHARJI NA BALKANU

Z Dunaja poročajo, da so, po dolgotrajni suši, hudi viharji obiskali skoro vse balkanske države v prvih dneh julija.

V raznih krajih Jugoslavije, da so strele povzročile smrt 15 oseb, med njimi treh otrok. V Bolgariji pa so bile poplave in je utonilo 11 oseb, med katerimi je sedem otrok.

Po poročilih, ki prihajajo iz Rima, izgleda, da se je Italija že nekako vdala v božjo voljo ter sklenila iskati boljše stikov s Francijo, ko pač vidi, da ni imela prav nobene sreče v svoji dosedanjih politiki, usmerjeni proti Franciji in Mali antanti.

Radi tesnih vezi med politiko Francije in njenih zaveznic je povsem jasno, da je sporazum med Rimom in Parizom mogoč le, ako se uredijo tudi sporna vprašanja med Jugoslavijo in Italijo. In pričakujemo, da se bodo zastopniki jugoslovanske vlade, ako pride do pogajanj, odločno zavzeli za Slovence in Hrvatve v Italiji, kakor je to njihova sveta dolžnost.

G. Barthou se je mudil v Londonu v ponedeljek in torek; v glavnem mestu Anglije je pustil ministra za vojno mornarico Pietrija, ki se je še nekaj časa pogajal z angleškimi in ameriškimi zastopniki o pomorskih vprašanjih.

DELAVSKI UPORI

V Amsterdamu, na Holandskem, je prišlo v preteklem tednu do krvavih sponadov med policijo in komunističnim delavstvom. Najhujši boji so se bili v delavskem okraju Jordana, kjer so uporniki dvignili poldrug meter visoke barikade, podrli celo vrsto mostov, ki vodijo preko kanalov, razorali tlak ter oplenili več trgovin in skladišč. Boji so trajali par dni; padlo je sedem oseb, kakšnih 60 pa jih je bilo ranjenih.

Delavstvo se je dvignilo tudi v kraju Grooswijk in je moralo policiji priti vojaštvo na pomoč, nreden se ji je posrečilo spet vpostaviti mir.

Tudi v San Franciscu, v Californiji, so imeli burne dneve. Pristaniški delavci so bili proglasili stavko, pa so napadli one, ki so stavko prelomili. Ko je prihitela policija, se je vnela krvava bitka, v kateri so padle tri osebe in jih je bilo okrog sto ranjenih.

Reorganizacija Dollfussove vlade

V Avstriji so izvedli reorganizacijo vlade. Po Mussolinijevem zgledu je Dollfuss prevzel kar celo kopico ministrstev; poleg kancelarskega mesta si je obdržal še listnični ministrstev za zunanje zadeve, za državno brambo, za javno varnost in za poljedelstvo.

RAZNE VESTI

Povodom napetih odnošajev med Italijo in Albanijo se je bila razširila v svetu vest, da je začela Jugoslavija zbirati svoje čete ob albanski in italijanski meji. Beogradska vlada je sedaj te vesti zaničala.

Za novega predsednika Mehike je bil izvoljen z veliko večino general Lazaro Cardenas. Poročila pravijo.

General Cardenas, novi predsednik Mehike

da tako mirnih volitev ne pomnijo v Mehiki. Novi predsednik je član nacionalne revolucionarne stranke.

Prvo koncentracijsko taborišče po hitlerjevskem zgledu so otvorili v Bereki, v vzhodnem delu Poljske. Spravljali bodo tja politične jetnike. Prvi "gostje" so že dospeli: 14 nacionalistov, 1 komunist in 3 Ukrajinci.

Kitajski tolovaji, kakšnih 300 po številu, so oplenili naselbino Nantiansu blizu korejske meje ter pomorili 400 oseb; tako poročajo iz Harbina.

Romunski parlament je šel na počitnice za štiri mesece; prej pa je izglasoval zakon, s katerim pooblašča vlado, da uvede razne reforme v državno službo, poskrbi za štednjo ter izda nove predpise za izvozno trgovino.

Perujski odpravnik poslov v Parizu je smrtno ranil s strelji iz revolverja svojo ženo in svakinjo, nato pa še samega sebe, ker je žena zahtevala razpoko.

Katoličani in protestanti v Zedinjenih državah so se združili v boju proti nemoralnim filmom. Proglasili bodo bojkot proti takšnim kinematografom, ki te filme predvajajo. Računajo, da se bojkota udeleži 20 milijonov oseb.

Tudi avstrijski nacisti so se zamerali Hitlerju. Njihov vodja Habicht, ki je bil organiziral bojkot proti Dollfussovi vladi, je bil pretekli dne aretiran v Monakovem.

Iz Trsta poročajo, da so se začela dela za regulacijo in sanacijo mesta. Nezdruve brloge v "Starem mestu" so baje že začeli podirati.

Revolucijo v miniaturo so imeli v Mehiku, kjer se je v Pesqueiri Chini uprl neki general, ki je zbral okrog sebe 100 vstašev. Hudega ni bilo, le nekaj so jih ranili.

Umrli je v Vatikanu predsednik papeške znanstvene akademije pape Gianfranceschi, eden izmed najbolj odličnih sodobnih fizikov. Imel je 59 let.

Velik požar je izbruhnil v milanski tovarni Isotta-Franchini. Povzročil je za tri milijone in pol lir škode.

Glavni pogoj za uspešen razvoj trgov. odnošajev med Jugoslavijo in Argentinijo

V današnji številki našega lista objavljamo zaključni članek spisa našega sotrudnika g. Krašovca o izgledih jugoslovanske izvozne trgovine v Južni Ameriki, predvsem v Argentiniji.

Morda je prav in umestno, da ob tej priliki napišemo nekaj besed, ki naj pospremiijo zanimivi in dragoceni spis našega sotrudnika ter še enkrat podčrtajo temeljno misel, ki je v njem izražena.

Docela nesebično prizadevanje g. Krašovca, da v obsežnem spisu poda sliko argentinskega trga ter skuša v jugoslovanskih trgovskih in industrijskih krogih vzbuditi zanimanje za velike možnosti, ki so tu dane za lepo vrsto naših izvoznih proizvodov, je vredno iskrenega priznanja, ki mu ga na tem mestu prav radi izrekamo. Tako izčrpano ni pač še noben Jugoslovanc obravnaval tega predmeta.

Morda bo kdo izmed onih, ki so spis pazljivo prečitali, hotel videti v nekaterih poglavjih preveč optimizma, a je tak optimizem povsem razumljiv, ako pomislimo na poglavitni namen, ki ga je pisec imel: opozoriti Jugoslovane, da je Južna Amerika ogromen in hvaležen trg in da je skrajni čas, da tudi oni usmerijo semkaj svoje poglede. Pa tudi ne smemo pri presojanju izgledov, ki jih ima naša izvozna trgovina v Argentiniji, omejitii svojih misli in svojih kalkulacij na današnje zmanjšane možnosti, na današnjo dobo težke gospodarske depresije in izjemnih ukrepov, ki omejujejo svobodo trgovanja, marveč se moramo zavedati, da živimo v nenormalnih časih, ki ne morejo trajati večno. Pa tudi v današnjih prilikah so možnosti dane, da se navežejo prav uspešni trgovski stiki med Jugoslavijo in Argentinijo.

Nimamo namena, da bi tu ponavljali razne ugotovitve, ki jih je naš sotrudnik podčrtal in pojasnil ob raznih prilikah. Radi bi le še enkrat opozorili na naslednje dejstvo: jugoslovansko blago že prihaja na argentinski trg in argentinske blago se uvaža v Jugoslavijo, le da se skoro vse zadevne trgovske transakcije izvršujejo potom tujih posredovalcev.

Ali se jugoslovanska zunanja trgovina ne more osloboditi teh tujih posrednikov?

Nismo nikakor mnenja, da so posredniki nepotrebni in škodljivi paraziti, marveč vemo, da vršijo važne funkcije v mednarodni trgovini. Tako na pr. nastopajo v mnogih slučajih kot kapitalisti, kot financiatorji s tem, da plačujejo evropskim prodajalcem blago takoj ob izročitvi, ali po preteku prav kratkega roka, prekomorskim kupcem pa dovoljujejo dolge kredite itd. Pa tudi že zdrava pamet nese, da bi se takšni posredovalci ne vzdržali, ako bi njihovo posredovanje ne bilo koristno in potrebno za razvoj mednarodne trgovine.

Vendar pa: ali je koristno in je neobhodno potrebno za Jugoslovansko zunanjo trgovino, da so ti posredovalci tuji?

Koristno to prav gotovo ni, kajti dobiček, ki ga oni prejema-
majo kot posredovalci od jugo-

slovanskih kupcev in prodajalcev, pomeni zgubo za naše narodno gospodarstvo. In tudi neobhodno potrebno ni, ker Jugoslovani to posredovanje lahko sami prevzamejo. Česar posameznik ne zmore, doseže v tem slučaju organizirana skupina. Zato ima popohnoma prav g. Krašovec, ko dokazuje, da je pred vsem potrebna ustanovitev trgovske družbe, ker le takšna družba bi mogla prevzeti delo, ki ga sedaj vršijo za jugoslovanske izvoznice in uvoznice velike trgovske hiše v Trstu, Genovi, Amsterdamu itd., ter skrbeti za res uspešen razmah jugoslovanske trgovine na južnoameriških tržiščih.

To je prvi in najvažnejši predpogoj.

Ali so predlogi našega sotrudnika naleteli na pozorna ušesa? Ali je seme padlo na rodovitna tla in vzklije iz njega zanimanje za južnoameriški trg in, čim prej, tudi takšna trgovska družba?

Ako se to zgodi, bo naše zadoščenje popolno, ker bo v polni meri dosežen namen, ki ga je imel avtor "Izgledov", in tudi Novi list, ki je njegov spis objavil.

Smrt v Snegu

Preko Santiaga poročajo iz Aysena, da je velik snežni metej zasacil v Kordiljeri pet chilskih državljanov, namenjenih v Argentinijo. Omagali so v boju proti zimi in snegu ter podlegli hudemu mrazu.

Hitler je sklical Reichstag

V berlinski Kroll-Operi se je sinoči sestal nemški državni zbor, katerega je Hitler sklical z namenom, da poroča o zadnjih dogodkih.

Krvavi nastop nemškega — Fuehrerja — priti voditeljem rujave vojske, katero je bil sam ustvaril, in umor gen. Schleicherja, njegove žene ter nekaterih katoliških voditeljev so izzvali po vsem civiliziranem svetu največje zgražanje in to tem bolj, ker malokdo verjame zatrdilu nemške vlade, da so fašistični voditelji pripravljali upor proti Hitlerju. Pisanje tujih listov je hudo razkačilo ministra za propagando Goebbelsa, ki je te dni ljuto napadel inozemski tisk ter zgrozil z represalijami tujim novinarjem, ki žive v Nemčiji.

VELIKA PARAGVAJSKA OFENZIVA

Paragvajski poveljnik v Chacu general Estigarribia je zbral okrog bolivijske utrdbe Ballivian večji del svoje vojske ter je sprožil ofenzivo, ki traja že nekaj dni. Včerajšnja poročila so pravila, da se je vnela bitka, ki traja že preko sto ur. Jesnejše slike o položaju na chacovskem bojišču si ni mogoče ustvariti, ker si paragvajska in bolivijska vojna poročila na sprotujejo kakor noč in dan. — Vendar pa izgleda, da obeta ofenziva pri Ballivianu postati odločilna za nadaljni razplet krvavega boja.

PRIPOROČAJTE Novi list!

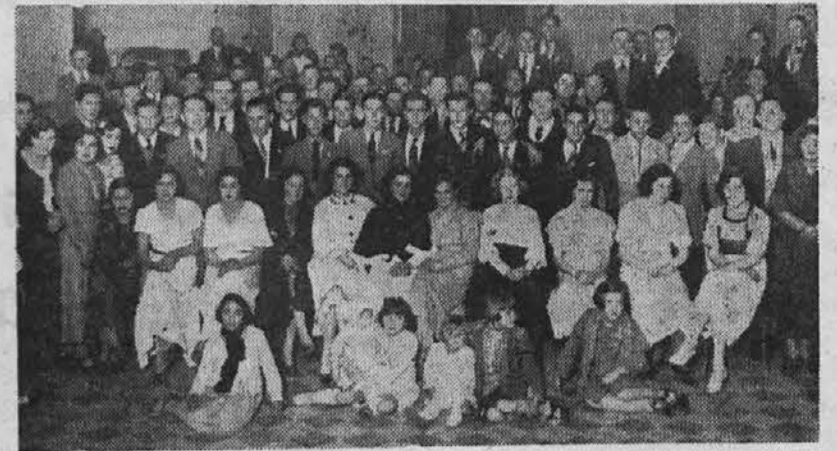
IZ CORDOBE

PRVA PRIREDITEV JUGOSL. PODP. DRUŠTVA

V soboto, dne 7. julija, je priredilo Jugoslovansko podporno društvo svojo prvo plesno zabavo, na

Vse je poteklo v najlepšem redu in zadovoljnost se je udeležencem čitala z obrazov.

Zato pa, dragi rojaki, oni ki nas ta krat niste posetili, pridite prav

Slika s prve prireditve Jugoslovanskega podpornega društva v Córdoba

kateri se je razvedril marsikateri naš rojak in rojakinja. Zabave se je udeležilo tudi večje število fantov in deklet drugih tukajšnjih narodnostnih skupin, na katere je dobra

gotovo na našo prihodnjo prireditve. Ta naša društvena organizacija nima nikakih političnih ciljev, ima namen združiti čim več naših izseljencev v močno podporno druš-

Nekaj članov D. K. D. "Iskra" v Córdoba

organizacija te prireditve naredila kar najboljši vtis. Zelo so bili zadovoljni ter obljubili, da ne izostanejo od nobene bodoče naše prireditve.

to, ki bo poslalo koristno za vsakega poedinega izmed nas. Pomislimo, da nas je malo in smo v tuji deželi; ne vemo, kaj nas jutri čaka in zato je potrebno, da že danes mislimo na bodočnost, da nam ne bo treba v slučajih nesreče mole-dovati okrog tujih ljudi. Ustvarimo si organizacijo, kjer se nam bodo vrata odprla, ako bomo v potrebi potrkali nanje!

Ta naš cilj je prav lahko dosegljiv; potrebno je le, da si podamo prijateljski roke, da se združimo v močne vrste in da složno delamo.

Vsak izmed naših tukajšnjih rojakov ima priliko videti, kako lepo delujejo razna močna društva drugih narodnosti; tudi te organizacije niso postale močne kar čez noč, marveč so se jačile od leta do leta s pridnim in složnim delovanjem članstva.

Dragi rojaki, združite se v naši organizaciji, da dokažemo, kako smo tudi mi zmožni delati kakor veleva plemenito geslo: Eden za vse in vsi za enega!

Matevž Modic.

D. K. D. "ISKRA" V CORDOBI

se zahvaluje vsem tovarišicam in tovarišem, ki so prihiteli na društveno prireditev, katera se je vršila dne 23. junija t. l. v "Francoski dvorani", ul. Rioja 380. Posebna zahvala naj bo tu izrečena tovarišem iz Malaguenne, ki so dokazali svojo solidarnost z našim delavskim društvom ter zanimanje za skupno sodelovanje. Tako je prav, tovariši! Skupna pot v slogi in roko v roki je najboljša pot.

Naj še povemo, da je bila udeležba za današnje slabe čase še precej dobra ter da se je prireditve vršila in končala v najlepšem redu.

Odbor.

ŠTEDITE

PRI NAS, ZADOVOLJNI BOSTE

Obiščite nas in vzemite hranilno knjižico naše banke. Postregli Vam bodo jugoslovanski uradniki in ni Vam treba zgubljeni delovnih ur. Vaše vloge so popolnoma zajamčene z našim ogromnim imetjem. — Delovnih ur Vam ni treba zgubljeni, ker je naš

JUGOSLOVANSKI ODDELEK

odprt od 9. do 18. in ob sobotah od 8.30 do 11. ure.

THE FIRST NATIONAL BANK of BOSTON

FLORIDA 99
PUEYREDON 175

Av. Gral. Mitre 301 (Avellaneda) Córdoba 1223 (Rosario)

VARNOST — HITROST

ZAUPANJE — VLUDNOST

ARGENTINSKE VESTI

Obsedno stanje ukinjeno

Parlament je pred nekaj tedni pooblastil vlado, da sme zadržati obsedno stanje še do 16. t. m., vladna pa ga je uklinila en teden pred potekom tega roka, ker smatra, da ni več nobene nevarnosti za javni red.

Proslave povodom obletnice proglastitve neodvisnosti

118. obletnica proglastitve neodvisnosti argentinske republike se je tudi letos praznovala po vsej državi na svečan način. V buenosaireski katedrali se je pela zahvalna pesem ter so obredu prisostvovali predsednik republike in člani vlade. V Palermu je bila nato velika vojaška parada ter sta vojska in mornarica defilirali med gostima špalirjema občinstva, dočim je kakšnih sto vojaških letal krožilo nad mestom. V "Colónu" je bila zvečer slavnostna predstava in sta Lily Pons in Schipa pela v "Seviljskem brivcu". Kakor običajno je predstavi prisostvoval predsednik republike in je gledališče napolnila buenosaireska elita.

50-letnica argentinske šole

V nedeljo se je na slovesen način proslavila 50-letnica, odkar je bil v Argentini uveden zakon o splošnem in obveznem šolskem pouku. Na Kongresnem trgu se je zbralo ob tej priliki 20.000 šolskih otrok, ki so odpeli državno himno in nekatere druge pesmi ter nato defilirali pred predsednikom gen. Justom.

"Prensa" se širi

Vkljub ne baš dobrim splošnim gospodarskim prilikam, ki močno ovirajo napredek na vseh poljih clo-

veškega udejstvovanja, se veliki buenosaireski dnevnik "La Prensa" sijajno razvija in dela vsak dan večjo čast argentinskemu in sploh južnoamerikanskemu tisku. "Prensa" si je postavila sedaj popolnoma novo tiskarno, moderno urejeno in velikopotezno opremljeno. Sam rotacijski stroj je 46 m dolg, 8 m visok, tehta približno 700 ton in goni ga 1050 konjskih sil. V eni uri natisne 400.000 izvodov lista na 16 straneh, ali pa 840.000 na 12 straneh. Računajo da bi v enem dnevu mogel natisniti tako dolgo progo papirja, v navadni širini "Prense", da bi z njo skoro dva krat ovili zemljo. Dne 8. julija je "Prensa" izdala posebno številko, obsegajočo 64 strani, ter je prodala preko 725.000 izvodov; prekosila je s tem vse svoje dosedanje rekorde.

Strašno početje roparjev

Na poti med Bueno Esperanzo in Nuevo Galio, pokrajina San Luis, sta roparja naskočila avto, v katerem se je vozil majordom estancije "Las Lagunas", ki je last je. Felicite Guerrero de Mihanovich, s šoferjem in neko 16-letno služkinjo. Roparja sta ustrelila šoferja in majordoma Musserja, ter se nato odpeljala v dekletom v avtu dalje. Po poti pa sta dekleta zadavila ter vrgla njeno truplo med grmovje ob cesti. Pri Rufinu sta ostavila avto ter izginila. Majordom je imel pri sebi preko 1000 pesov, ki jih je bil sel dvignit, ker je imel plačati delavce.

Povečanje izvoza

V prvi polovici tekočega leta je bilo izvoženega iz Argentine za 717 milijonov pesov blaga, izvezli zlatu, lani pa, v prvem polletju, le za 581 milijonov. Razlika znaša

23,5 od sto. Tudi količinsko se je izvoz povečal v primeri s prejšnjim letom; znašal je letos, do 30. junija, 7.661 tisoč ton, lani pa 7.376 tisoč.

NAROČNINO ZA "NOVI LIST" lahko plačate tudi v Jugoslovanskem oddelku tukajšnjega zavoda "Banco Germanico" (L. N. Além 150) in pa v papirnici rojaka Slavka škofa na Paternalu (Garmendia 4971).

Proti brezposelnosti v Córdobi

V córdobski pokrajini je parlament odobril zakon, s katerim se ustanavlja poseben "odbor za delo" ki bi imel nalogo boriti se proti brezposelnosti. — Zakon pooblašča pokrajinsko vlado, da izda za 5 milijonov pesov bonov, a se ima denar uporabiti izključno le za javna dela, pri katerih naj se zaposlijo brezposelni delavci.

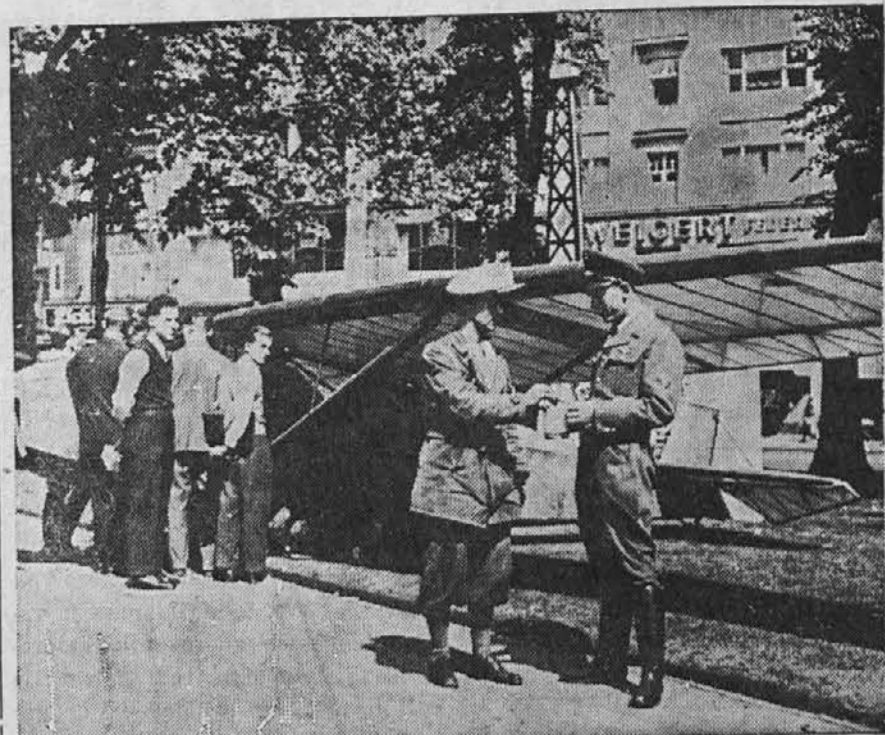
LISTNICA UREDNIŠTVA

Ponovno opozarjamo in prosimo vsakogar, ki nam pošlje kakšen dopis, da se podpiše in navede svoj naslov. Nepodpisani dopisov ne moremo jemati v poštev. Naj bo to še enkrat povedano.

DRUŠTVENIVESTNIK

Prireditev

D. K. D. Ljudski oder in A. F. O. I. (Italijanski delavski dram. krožek) priredita 22. julija popoldne ob 16., v salonu Germania, ul. Alsina 2513, veselico, pri kateri bosta sodelovala moški zbor in pa godba Ljudskega odra ter se bo igrala v tržaškem narečju komedija "Bei tempi che iera, bei tempi che sara".

Nemški fašisti nabirajo prispevke za vojna letala

IZSELJENSKO DRUŠTVO "TABOR"

V nedeljo popoldne se bo vršila v društvenih prostorih odborova seja. Začetek ob 16. uri.

"HLAPEC JERNEJ"

Ivana Cankarja dramaturgizirani "Hlapec Jernej in njegova pravica" je drama, za katere uprizoritev se pripravlja D. K. D. Ljudski oder v Buenos Airesu. Ta nova kolektivna drama, katero je po Cankarjevi povesti priredil za oder Ferdo Delak, je bila prvi krat uprizorjena 23. maja 1932 v ljubljanski operi. Je popolnoma nov način oderskega nastopanja ter zahteva tudi moderno scenerijo. V njej bo nastopil novoustanovljeni govorni zbor Ljudskega odra, ki bo gotovo nekaj novega za naše občinstvo. Kaj je ta govorni zbor in kako nastopa, to bomo omenili v eni od prihodnjih števil Novega lista. Cankarjeva ustvaritev "Hlapec Jernej in njegova pravica" je eno najbolj pomembnih del za naše delovno ljudstvo in smo prepričani, da se vsak naš izseljenec, ako mu le sredstva dopuščajo, udeleži vprizoritve.

Da bo drama dobro razumevana in popolnoma jasna občinstvu, bomo v Novem listu še o njej pisali, da obrazložimo

Cankarjevo misel.

Naj omenimo še, da se je dram. odsek po zadnji prireditvi popolnoma reorganiziral in se spet udejstvujejo v njem oni člani, dobri diletantje, ki so bili v zadnjem času popustili društveno delovanje.

Načelnik dram. ods.
Ljudsk. odra.

Prvi mraz

Hladni dnevi so pritisnili. Zima se je oglasila s precejšnjo — korajžo v nedeljo in naslednjega dne v jutranjih urah, ko je toplomer kazal v Buenos Airesu 2 stopnji pod ničlo.

Nemirna zemlja

V Sampachu in okolici, kjer je potres povzročil toliko škode, se zemlja še ni umirila, marveč se še vedno čutijo potresni sunki, ki so začeli vznemirjati tudi prebivalstvo sosednih krajev, katerim je bila katastrofa doslej prizanesla.

Krojačnica in trgovina

GORICA

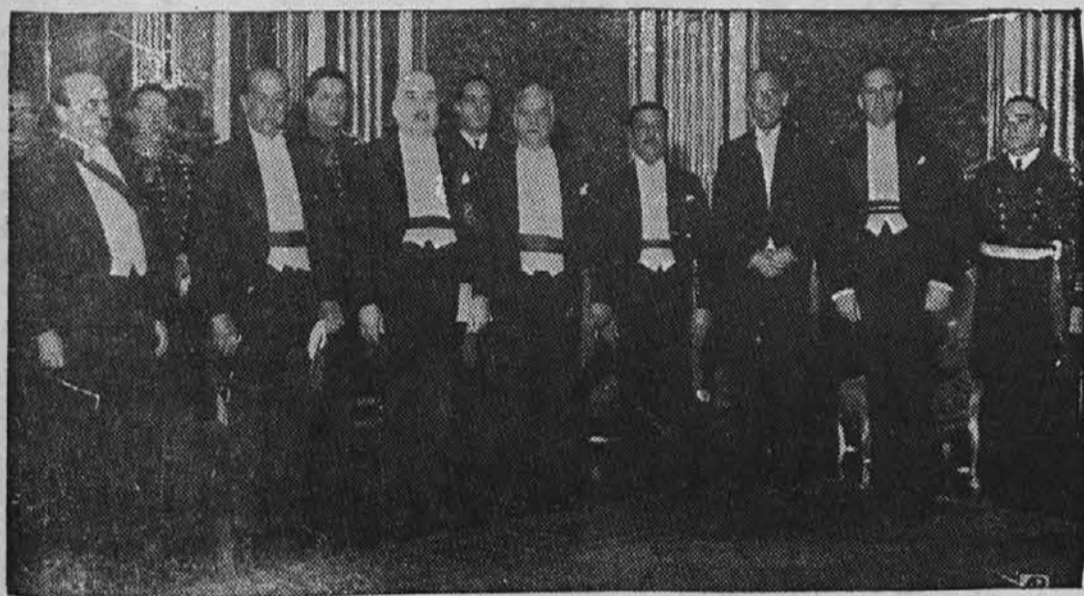
Nudi cenj. rojakom veliko izbero najboljšega blaga po zmer-
nih cenah.

Delo in postrežba prvostna.

Priporoča se

FRAN LEBAN

Avda. del Campo 1080
U. T. 59.3102 Buenos Aires

Preddnik Peruja
gral. Benavides ob
dan od članov svo-
je vlade

Todo el mundo debe conocer al
SASTRE DEL SOTANO

donde un peso vale dos
Trajes, sobretodos y perramus
desde \$ 45. Hechuras desde \$ 27

TUCUMAN 449

Descuento del 5 o/o presentando
este aviso.

DOCK SUD

Naša slovanska lekarna

Tu boste lepo postreženi v lastnem jeziku — Krvne analize seča izvršimo brezplačno

C. Facundo Quiroga 1441

Nasproti policijskemu komisarijatu

Expreso „GORIZIA“

Najstarejše prevozno podjetje za mesto in na vse strani dežele Zmerne cene in solidna postrežba

FRANC LOJK

Calle Bompland No. 709
Začenja pri ul. Dorrego 931, v. s. s. Triunvirato 1500
U. T. 54 Darwin 5172 in 2094

Clínica Médica "SLAVIS"

Ravnatelj: Dr. D. CALDARELLI

Upraviteljica: bolgarska rojakinja dra. Radka Ivanović
Vestno zdravljenje notranjih, želodčnih in srčnih bolezni.

SPOLNE BOLEZNI

(Kapavico in sifilis)

zdravimo po modernem in sigurnem nemškem načinu.

Posebna sprejemna soba in poseben ambulatorij za ženske, ki jih zaupno zdravijo zdravnice, specializirane v vseh ženskih boleznih.

Govorimo jugoslovanske jezike in sprejemamo od 10. — 12. ure ter od 3. — 7. popoldne

ZMERNE CENE

OLAJSAVE ZA PLAČEVANJE

SAN MARTIN 522, II. nadstropje

U. T. 31 Retiro — 1619

SLOVENSKA GOSTILNA

CALLE TRELLES 1167 BUENOS AIRES

(Pol kvadre od Gaone 2400)

ZBIRALIŠČE NAŠIH ROJAKOV OBŠIRNI PROSTORI
TER IGRISČA ZA KROGLE IN KEGLJE

Ples vsako nedeljo - Domača - postrežba - Zmerne cene

- Vsak rojak je dobrodošel -

SLOVENCİ DOMA IN DRUGOD

VESTI IZ DOMOVINE

Huda toča v Sloveniji

Iz raznih krajev Slovenije poročajo, da je 30. maja popoldne strašna toča povzročila ogromno škodo na poljih in v nasadih, dasi je trajala prav malo časa. Bila je debela kakor orehi in je v par minutah pobelila polja.

Kakor poročajo iz Braslove in drugih bližnjih krajev, je ne urje pustilo za sabo strašno razdejanje. Ljudje so se pred nevihto brž zatekli v hiše, a ko so se iz njih vrnili, se jim je nudila žalostna slika. Vse naokrog je bilo pobeljeno od toče, okrog hiš je ležala strta opeka, mrtvi piščanci in ptice, drevje je bilo popolnoma olupljeno, trava zbita; najbolj žalostno pa je bilo na poljih: toča je popolnoma sklestila hmelj, ki je vrv dobro obetal, žito je bilo poteptano in zlomljeno, krompir in koruzo je pokrila toča. Nekateri posestniki ne bodo pridelali niti toliko žita, da bi imeli za seme. Vinograde je popolnoma sklestilo.

Huda nesreča je ljudstvo silno potrla tem bolj, ker so vsi pridelki prej zelo lepo kazali.

Podobne žalostne vesti prihajajo tudi iz Trbovelj, iz Mirenske doline, iz Bele krajine, Mokronoga, Metlike itd.

Trgovinski stiki med Jugoslavijo in Bolgarijo

Koncem maja je bila podpisana v Beogradu trgovinska pogodba med Jugoslavijo in Bolgarijo in se je s tem začela nova doba v zgodovini trgovskih odnošajev med obema bratskima narodoma.

Jugoslovanski trgovinski minister Juraj Demetrovič je novinarjem pojasnil pomen pogodbe, ki bo olajšala izmenjavo in gibanje kapitala, blaga in dela med Bolgarijo in Jugoslavijo. Dejal je, med drugim: "Celih 37 let je minilo po sklenitvi poslednje trgovinske pogodbe med tedanjo kraljevino Srbijo in kraljevino Bolgarijo. Od tistega časa pa do danes ne samo, da ni bilo nič storjenega za napredek medsebojnih gospodarskih odnošajev pri obojestranski izmenjavi blaga, temveč je, pod silo razmer, prišlo do nad vse neugodnega stanja. To je trajalo vseh zadnjih 20 let; dve desetletji sta se naši gospodarstvi takorekoč sistematski ignorirali. — Nova pogodba je napravila konec tem razmeram.

Zrtev neurja

Nad velikim delom Bosanske Krajine je divjalo v zadnjih dneh maja veliko neurje. V Sarjan planini je strela udarila v ovčjo stajo ter ubila pastirja in 220 ovac.

Strašna smrt treh otrok

V neki vasi blizu Sarajeva je iz neznanih vzrokov nastal požar v kolibi, v kateri so bili trije otroci sami ostali doma, ker sta bila oče mati na polje. Ker je bila koliba lesena, je bila takoj vsa v pameh in otrokom ni mogel nihče več pomagati. Vsi trije so zgoreli.

40-letnica "Danice"

Dne 27. maja je proslavljalo Slovensko katoliško akademsko društvo "Danica" 40-letnico svojega delovanja. V hotelu Union se je vršilo slavnostno zborovanje, katerega so se udeležile tudi delegacije raznih dijaških društev iz drugih krajev države; pa celo iz Slovaške. Nastopilo je več govornikov, nakar so zborovalci poslali brzojavne čestitke papežu, kralju in škofu Jegliču.

Ostavka rektorja beogradske univerze

Iz Beograda poročajo, da je rektor tamošnje univerze dr. Aleksander Belić podal ostavko na svoje mesto.

Smrt na delu

V kamenolomu Franca Bebernika v Zgornji Voličini pri Mariboru sta posestnika Franc Bezjak in Ignac Meser lomila kamenje. Meser je delal v neki duplini, ko se je iznenada sprožil nad njim težak kamen, ga zadel v sence ter ga na mestu ubil. Njegov tovariš je šele čez nekaj časa opazil usodno nesrečo, ko se Mesner na ponovne klice ni oglasil. Stopil je pogledat, kaj da je z Mesnerjem, pa ga je našel že mrtvega.

Nadškof dr. Bauer je dobil koadjutorja

Papež Pij XI. je imenoval duhovnika zagrebške nadškofije dr. Alojzija Stepinca za nadškofovskega koadjutorja s pravico nasledstva v zagrebški nadškofiji. Novi koadjutor je šele 36 let star. Bil je v vojni kot oficir ter je služboval na italijanski fronti, dokler ga niso ujetli Italijani. Iz ujetništva pa je šel kot prostovoljec na solunsko fronto in je v službi častnika ostal vse do leta 1919. Vpisal se je nato v Zagrebu na gozdarsko fakulteto, a je po treh letih pustil zagrebško univerzo ter šel v Rim študirat filozofijo in bogoslovje, ker je čutil v sebi nagnjenje za duhovniški poklic. Leta 1930 je bil v Rimu posvečen v duhovnika in na povratku v Zagreb ga je nadškof pridržal v svoji službi kot tajnika nadškofovskega duhovniškega stola.

Zborovanje odvetnikov

Zveza odvetniških zbornic je imela v Novem Sadu svoj letni občni zbor, na katerega so prišli zastopniki iz vseh krajev države. Odvetniki so razpravljali o stanovskih vprašanjih.

Iz odborovega poročila posnema, da je bilo lani v Jugoslaviji 2690 odvetnikov.

Obisk bolgarskih književnikov

Skupina bolgarskih književnikov je posetila koncem maja Beograd, Zagreb in Ljubljano ter nekatera druga mesta. Povsod so bili gostje pristrčno sprejeti. V Ljubljani so priredili recitacijski večer, na katerem so čitali svoja dela. Prireditev je bila lepo obiskana.

Smrtna kosa

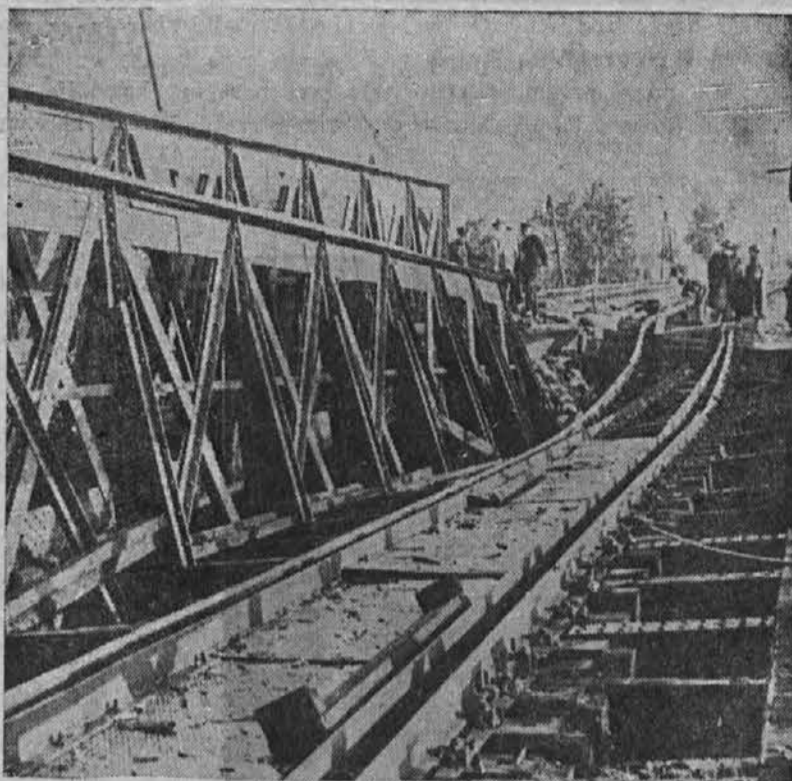
Na Dobravi pri Kopri je umrl tamošnji župnik Janez Klavžar, doma z Črnega Vrha nad Idrijo. Služboval je v Dobravi celih 18 let. N. v. m. p.!

Visoko starost je učakal

V Mariboru, na Koroški cesti, je umrl eden izmed najstarejših mariborskih meščanov, Matija Angel. Imel je 94 let.

NAROČITE SE NA "Novi list"

★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆

Fašistični atentati v Avstriji: razdejan železniški most na Nišjevavstrijskem

Z MIRMIM SRCEM SE LAHKO ZATEČETE

ZASEBNO KLINIKO

Calle Ayacucho 1584 U. T. 41 - 4985 Buenos Aires

V VSAKEM SLUČAJU

KO ČUTITE, DA VAM ZDRAVJE NI V REDU. NAŠLI BOSTE V NAŠI KLINIKI SPECIALIZIRANE ZDRAVNIKE IN NAJMODERNEJŠE ZDRAVSTVENE NAPRAVE

UPRAVITELJ NAŠ ROJAK DR. K. VELJANOVIĆ

NAŠA KLINIKA JE EDINA SLOVANSKA KLINIKA, KI SPREJEMA BOLNIKE V POPOLNO OSKRBO, IN SICER PO JAKO ZMERNIH CENAH. IZVRŠUJEMO TUDI OPERACIJE

POSEBEN ODDELEK ZA VSE ŽENSKÉ BOLEZNI IN KOZMETIKO

Sprejemamo od 14. do 20. ure.

VESTI S PRIMORSKEGA

Gonja proti tržaškemu škofu

V znak protesta, ker se tržaški škof dr. Fogar se ni odpovedal svojemu mestu, kakor bi fašisti želeli, je tržaški prefekt odredil, da se procesije sv. Rešnjega Telesa v Trstu ni smel udeležiti noben zastopnik državnih civilnih in vojaških oblastev. Neki vojaški oddelek, ki je bil že odkorakal na procesijo, je bil med potjo odpoklican v vojašnico.

"Italijanstvo" Krasa

Tržaški prefekt Tiengo je hodil zadnje dni maja po svoji pokrajini ter je v nekaterih slovenskih krajih imel govore, ki je v njih trdil, da je Kras italijanski, da je Postojna "predstraža italijanstva", da je Sežana "italijanska trdnjava" ter se kraševci danes spet čutijo za "potomce rimskih legij" itd.

V zvezi s takšnimi onegavščinami gospoda Tienga je ljubljanski "Slovenec" napisal članek, v katerem navaja tudi nekaj zanimivih podatkov o "italijanstvu" tržaške pokrajine, in sicer na podlagi zanesljive statistike tržaške škofije. Pravi:

Postojna šteje danes 3528 samih zavednih Slovencev, Italijanov, ki so same službene osebe, pa je 500,

dočim jih v Sežani ni več ko 100, Slovencev pa je v Sežani 1630, istako vsi zavedni, čeprav to pred fašisti — kakor je pač razumljivo — skrivajo. V celem postojnskem dekanatu je Slovencev 21.165, Italijanov 535; v tomajskem, kamor spada tudi Sežana, je Slovencev 8241, Italijanov pa nekaj nad sto — skoro vsi v trgu Sežani.

"To smo zapisali zato", dodaja omenjeni list, "da ne bo kdo mislil, da je Kras od Lahov preplavljen ali pa da se je kaj pridra naših ljudi polajšilo — kaj šel! Kljub izseljevanju, v splošnem številu slovenskega prebivalstva tako na Krasu kakor po vsej Julijski Benečiji raste radi naravne plodovitosti, dočim laška kri počasi izsihuje. Polajšilo se je nekaj barab, drugi pa se hlinijo, ker drugači bi ne mogli živeti, v sruču pa ta zemlja še nikoli ni bila tako slovenska kakor danes — pač sad fašističnih nasilij, zločinov in koruptnega gospodarstva".

V počastitev spomina Marijana Čotarja

Društvo "Tabor" v Ljubljani je sklicalo 30. maja zvečer komemorativni sestanek, da se oddolži spominu svojega člana Marijana Čotarja, o čigar smrti smo že poročali. Govoril je prof. dr. Lavo Čermelj, ki je, med drugim, dejal:

"Žalostna je naša usoda, da se zbiramo le tedaj, kadar obujemo žalostne spomine na številne žrtve fašističnega terorja. Število teh žrtev je tako veliko, da so naša srca že nekoliko otopela. Zadnje leto je fašizem zahteval pet mladih slovenskih žrtvev: dne 19. junija 1933 je padel Vladimir Eržen iz Zakriža, 18. oktobra istega leta je padel Fran Bajt iz Cerkljanskega, 20. novembra Ivan Juriševič iz Vodice, 11. maja letos pa Ivanka Bevkova iz Lanišča in Marijan Čotar, ki ga je tržaška policija zvbila v past pod pretvezo, da je oče bolan. Kočljivo vprašanje, kako so Marijana Čotarja mučili na kvesturi in ali je res sam iz obupa skočil skozi okno, ostane vsekakor nerešeno".

Nova potujčevalnica

Iz Sv. Križa pri Trstu poročajo: V nedeljo, 20. maja, je bil tu odtvorjen balilski dom v hiši, ki je bila nekdanj last konsumnega društva, katero je bilo leta 1930 razpuščeno na zahtevo tukajšnjega fašističnega političnega tajnika.

Že zjutraj so vso šolsko mladino oblekli v balilske uniforme in jo peljali iz šole na dvorišče balilskega doma, kjer so morali s drugimi fašisti prisostvovati maši, ki jo je imel balilski kapelan iz Trsta Schuller. V govoru, ki ga imel med mašo, je pozival mladino da naj vzljubi Italijo in balilsko organizacijo, ki toliko skrbita zanjo.

Glavna slovesnost pa je bila popoldne, v prisotnosti vse šolske mladine, nekaj čet balile ter odposlanca balile Puerarija iz Trsta in učiteljstva je moral blagosloviti dom gospod župnik, dasiravno bi lahko to opravil prisoten bal. kapelan. Nato so se vršili razni patrijotični govori učiteljev Manesa in Gregota ter odposlanca iz Trsta. Cerimonija se je končala s telovadbo šolske mladine, ki ni pa nič kaj dobro izpadla in s prepe-

Križani narod

Pod tem naslovom je objavil ljubljanski "Slovenec" dne 31. maja 1934. v katerem opozarja na zle posledice, ki jih ima za našo narodno manjšino v Italiji prevelika rezerviranost jugoslovanskih listov in ustanov napram zatiranju slovenskega življa s strani fašizma. Posneti bodo tu važnejše odstavke, pa izražamo obenem upanje, da bo opozorilo ljubljanskega lista tudi kaj zaleglo v ljubljanskem tisku.

Kdor ne pozna naše narodne duše v globino, bi sodil, da se naša javnost za vprašanje bratov onkraj meja skorajda ne zanima. Zelo hudi morajo biti udarci, ki zadenejo naše rojake pod tujim jarmom, da se oglasi naš tisk.

Toda svetovna javnost nas zaradi naše krotkosti in miroljubnosti prav nič ne razume in ne ceni. Nasprotno požreti moramo od marsikaterega Francoza, Angleža, Amerikanca in Nemca očitek, da smo na svoje ljudi v Italiji pozabili in da smo s svojo popustljivostjo njihovo težko usodo še sami poslabšali. Kajti mednarodna javnost in predvsem tlačitelj naše narodne manjšine je naš molk tolmačil docela napačno, ker ne pozna naše duhovne strukture.

Značaj narodov v reagiranju na skelece rane je različen. Naš značaj je tak, da o svojih ranah rajši molčimo, kakor da bi jih razkrivali na trgu. Prej zaupamo, kot pravi Slo-

★ ☆ ★ ☆ ★ ☆

vanjem fašističnih himn. Posebno navdušeno je pomagal prepevati tudi z gestami goriomenjeni faš. kapelan. Je samoobsebi umevno da je morala biti navzoča vsa šolska mladina; kdor bi izostal bi bil pač kaznovan.

List "Piccolo" iz Trsta je poročal da je bil ta dan Sv. Križ ves v slavolokih, zastavah in lepkih. Kot po navadi se je tudi tokrat pošteno zlagal. Niti enega slavoloka in lepaka ni bilo in razen gostilničarjev in trgovcev in nekega občinskega uslužbenca ni razobesil prav nihče laške zastave. Še manj vzroka pa imamo se navduševati za otvorjen raznarodovalen dom.

Postranski zaslužki

Na šoli v Šembijah poučuje že več let učiteljica, doma nekje iz južne Italije. Pri sebi ima mater, očeta in sestro, vsi se preživljajo z učiteljico plačo, katera umevno ne zadostuje za štiričlansko družino. Zato je tej družini poverjena tudi druga naloga in sicer politično nadzorstvo v Šembijah. V šolo zahaja pogosto polit. komisar iz Il. Bistrice ter ima tu nekako pisarno, v kolikor je sploh potrebuje v Šembijah.

Večerni tečaj za italijanščino, ki ga je učiteljica na vse pretege vsiljevala v pretekli jeseni, ni uspel. Nekaj časa je tečaj obiskovalo okoli 15 fantov in deklet. Ko so pa obiskovalci videli, da zapravljajo v tem tečaju samo čas in da ne bodo imeli od njega nobene koristi, so izostali. Kljub povabilu in grožnjam s strani županstva se ni večernega tečaja več nihče udeležil. Učiteljica pa je dobila za svojo "požrtvovalnost", ki so jo videli menda v njeni nezmožnosti in želji po zaslužbi, 800 lir nagrade.

Pačenje priimkov

Pred kratkim so pričeli dobivati ljudje po Vremški dolini (Tržaška pokrajina) dekrate, s katerimi jim spreminjajo njih priimek v italijansko obliko. Oblasti so to storile kar na svojo roko in ljudem prepovedale pod strogo kaznijo uporabljati svoje pravo ime. Kot izgleda bo na ta način res kmalu vse "italijansko".

vani, v očiščevalno moč trpljenja, pa tudi v same sebe in v svoje mlade moči, kot pa v silo propagande. Mogoče, celo gotovo je to naša velika napaka, toda taki smo. In vendar bomo morali postati nasilni napram sebi in svojemu duhu in odselej posvetiti tej propagandi pri nas in v svetu večji pomen in pozornost. Zakaj bridke izkušnje so nas poučile, da naš molk politično ni samo brezuspešen, ampak da smo nehote z njim veliko zagrešili na našem narodu, ki ga tujec tem bolj tlači in zatira, čim bolj tiho to prenašamo in se ne vzdignemo kot en mož zoper početje fašizma nad našimi brati, ki je v sramoto vsej evropski civilizaciji.

Naša narodna manšina v Italiji je križani narod naše dobe. Če je pristojal ta naslov v prejšnjih stoletjih Grkom, Armencem, Bolgarom, Srbom, potem smemo za križani narod našega stoletja označiti Jugoslovane v Italiji. Križani narod je danes gol in nag. Vso njegovo obleko so strgali z njegovega telesa — najprej so mučile in izgale njegove voditelje fašistične tolpe, ki se niso ustrašile niti ubojev niti požigov, potem pa je režim mogočno stavbo njegove kulture, prosvete in gospodarstva "legalno" uničil. "Podržavljenje" njegovih Zadrskih zvez in Trgovskega doma, Alojzijevišča, pazinskega konvikta itd. moramo označiti za navaden rop in tatvino. Vsako, tudi najmanjše kulturno udejstvovanje v narodnem jeziku, je našemu narodu v Italiji zabranjeno. Da ne sme 600.000 Jugoslovancev izdajati najpreprostejšega časopisa v svojem jeziku, je za današnjo civilizacijo neznašljano nasilje, ki se nikjer drugod na svetu napram nobeni manjšini ne prakticira. Gortana, Bidovca, Marušiča, Miloša in Valenčiča so postavili pred eno najbolj krivičnih sodišč sveta ki ne pozna nobenega prava, nobenega kodeksa, nobene revizije, ki ga vodi črnosrajčniki brez vsake kontrole, opolnomočeni od absolutnega diktatorja, in so jih dali odpeljati na morišče, ne da bi svet še danes vedel za krivdo, ki bi jim bila dokazana razen te, da so do smrti ljubili svoj ubogi križani narod. Vsa krvava in nekrvava nasilstva režima nad našim ljudstvom pa so ostala nekaznovana in se nemoteno vršijo naprej pred očmi vsega sveta, pred očmi ženskega foruma, ki baje čuva mir in pravico, pred očmi vseh kulturnih institucij in tradicij Evrope! Zepet so začeli — naše duhovnike zapirajo, od papeža zahtevajo, naj resignira škof, ki jim je pri poitalijančevanju cerkve na poti, zatreti hočejo celo molitev ljudstva v lastnem jeziku!

Na to ne bomo več molčali, ker bi bil to smrtni greh pred Bogom, vestjo in našo krvjo, nad nami samimi in nad našim obstojem kot kulturni narod. Italija pravkar išče stikov z našo državo, ki jo nujno rabi v svojem interesu. Naši državni naj poreko emisarjem gospoda Mussolinija, da noben sporazum med nami in Italijo ni mogoč, dokler se bo tako brezčloveško zatiral jugoslovanski narod v Italiji!

IZ ŽIVLJENJA SEVERNO-AMERIŠKIH ROJAKOV

Z nožem je zabodel neki Nemeec v Ridgewoodu slovenskega rojaka Ivana Štera tako, da se je na mestu zgrudil mrtev. Pokojni je bil doma iz Dupelj pri Kamniku, kjer tudi živi njegova ena z enim otrokom.

Vlak je povozil v Greenburgu Florijana Ovseca, starega 59 let, doma iz Stopič pri Novem mestu. Ostavil je pet otrok.

PRAVILA

IZSELJENSKEGA DRUŠTVA "TABOR"

Poročali smo v zadnji številki Novega lista, da se je v Buenos Airesu ustanovilo novo izseljensko društvo, ki ima namen družiti naše izseljence, gojiti med njimi slogo in vzajemnost, pospeševati njihov kulturni in gospodarski napredek. Po besedah, ki smo jih slišali na ustanovnem občnem zboru, po namelih, ki so se tam izrazili, in po ciljih, ki so se določili, smemo sklepati, da bodo slovenski izseljenci našli v novi organizaciji takšno društvo, kakršno so doslej pogrešali: društvo izseljencev in za izseljence; organizacijo, ki noče skrbeti samo za naše razvedrilo, marveč tudi za koristi in vsestranski napredek našega izseljenstva, tudi gospodarski napredek, ki je mogoče le če se izseljenci družimo v trdne vrste. Zato se hoče novo društvo izogibati vsega, kar more med nas zasejati zdražbo in neslogo ter nas narediti šibke.

Najboljšo sliko o namelih novega izseljenskega društva si ustvari čitatelj gotovo sam, ako prečita njegova pravila, ki so temelj in smernica za bodoče delovanje. Prav radi jih tu priobčimo, ker vidimo iz njih, da se v marsičem skladajo tudi z mislimi, izraženimi v nekaterih člankih o naših organizacijah, objavljenih pred nekaj tedni v našem listu in glede katerih so nam že mnogi rojaki izrazili svoje soglašanje. (Op. uredn.)

IME IN SEDEŽ DRUŠTVA

Čl. 1. Društvo se imenuje: Izseljensko društvo "Tabor" (Sociedad Yugo-slava de Inmigrantes) in njegov sedež je v Buenos Airesu.

NAMEN DRUŠTVA

Čl. 2. V delokrog društva spada vsako delovanje, ki more koristiti jugoslovanski izseljenski skupnosti v Argentini, prav posebno pa je namen društva:

- a) zbirati v svojih vrstah izseljence ter gojiti med njimi izseljensko vzajemnost;
- b) pospeševati njihovo izobraževanje ter strokovno izpopolnjevanje, njihov gospodarski napredek ter telesno vzgojo;
- c) skrbeti za poučevanje izseljenjskih otrok v materinščini;
- d) pospeševati medsebojno vpoznavanje med Argentinci in Južnimi Slovani.

DELOVANJE

Čl. 3. Vse društveno delovanje mora biti v skladu z določbami pravil in pravilnikov, s sklepi občnih zborov ter z zakonskimi in oblastvenimi predpisi argentinske republike.

Društvo se ne ukvarja s politikom ter je v njegovih prostorih prepovedana sleherna politična razprava in agitacija.

Čl. 4. Posebne panoge društvenega delovanja se goje v osekkih, v katerih se zbirajo člani po svojih nagnjenjih. Oseki delujejo pod vodstvom načelnikov, ki jih imenuje odbor, kateri mora za vsak osek sestaviti tudi poseben pravilnik.

ČLANI

Čl. 5. Član društva more postati vsak Južni Slovan (Slovenec, Bolgar, Hrvat, Srb) ne glede na državljanstvo, spol, vero in poklic, ako je vsaj 14 let star in je njegovo obnašanje neoporečno.

Čl. 6. Člani so: častni, redni, ustanovni in podporni.

a) Častni člani morejo postati osebe, ki so si pridobili izrednih zaslug za jugoslovansko izseljenstvo v Argentini ali pa za društvo. Imenovati jih more le občni zbor s 3/4 večino in na predlog odbora.

b) Redni člani so oni, ki se udeležujejo društvenega delovanja in plačujejo mesečno članarino od \$ 0.50. Sprejema jih odbor na priporočilo dveh rednih članov. Odbor sme sprejem predlaganega člana za vrniti ter ni dolžan navesti vzrokov. Člana, ki sta predlagala sprejem, imata v takšnem slučaju pravico priziva na razsodišče.

Oddelek perujske vojske pri defileju

★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆

c) Ustanovni člani so oni, ki so si s posebnimi denarnimi naklonili pridobili zaslug za razvoj društva. Ustanovnine tvorijo podlago za poseben sklad za gradnjo in vzdrževanje društvenega doma. Najnižja ustanovna znaša 100 (sto) pesov;

d) Podporni član je lahko vsakdo, ki hoče podpirati društvena stremjenja s plačevanjem letne podpornine od najmanj \$ 2.00 (dveh pesov).

Čl. 7. Vsi člani imajo pravico udeleževati se društvenih sestankov, predavanj, tečajev, zabav itd. Na občnih zborih in posvetovanjih imajo častni, redni in ustanovni člani pravico glasovati in voliti; podporni člani imajo le posvetovalni glas. Pravico biti voljen ima, poleg častnih in ustanovnih članov, vsak redni član, ki je dovršil 16. leto.

Čl. 8. Določbe pravil in pravilnikov ter sklepi občnih zborov in odborov vsaj so obvezni za vse člane. Vsak član je dolžan podpirati društvena stremjenja po svojih najboljših močeh.

Čl. 9. Članstvo preneha: s mrtjo, z izstopom in z izključitvijo. Izstop se mora javiti odboru pisмено.

Društveni odbor ima pravico z 2/3 večino izključiti člana, ki je kr-

šil društvena pravila: izključiti pa ga mora, ako je njegovo obnašanje škodljivo za ugled društva. Tekom 14 dni po prejemu zadevnega pismenega obvestila ima izključeni član pravico priziva na društveno razsodišče, ki končno veljavno odloča.

(Konec v prihodnji številki.)

MEHANIČNA DELAVNICA REBEK AVGUST

Kupuje, prodaja ter popravlja šivalne stroje, kolesa, samokrese itd. itd.

Izredne ugodne prilike

LOPE DE VEGA 2933

Villa Devoto

FOTO "DOCK SUD"

Darujem za vsakih šest slik eno sliko v barvah

MARKO RAĐALJ

Specialist v modernem slikanju.

Facundo Quiroga 1275. Dock Sud

Vi se morate zdraviti!

Nikar ne dovolite, da bolezen razjeda Vaš organizem; če čakate, utegne biti prepozno...

"CLINICA CANALE", LAVALLE 410,

zdravi z najbolj modernimi pripravami. Bolnike sprejemajo specializirani zdravniki in zdravnice.

SPOLNE BOLEZNI: Hitro in zajamčeno zdravljenje brez bolečin, naj bo bolezen nova ali zastarela, po sistemu prof. Zanderja.

REVMATIZEM: Bolečine v mišicah, kila. Črevesne in želodčne bolezni. Kronično zapretje. Sladkorna bolezen. Debelušnost.

ZIVČNE BOLEZNI: Nevralgija. Mrtvoud. Otroška paraliza.

KOŽNE BOLEZNI: Izpuščaji, pege in druge kožne bolezni

NADUHA: Zdravimo jo popolnoma z našim sistemom.

Jetika.

ZENSKÉ BOLEZNI: Maternica, jajčnik, beli tok, šibkost, neredno čiščenje. Hitro zdravljenje. Na zahtevo sprejme bolnico specializirana zdravnica.

Bolniki iz notranosti dežele se morejo obrniti na nas s pismom, v katerem nam opišejo svojo bolezen.

S povratno pošto jim pošljemo svoje nasvete

PREGLED \$ 3.—; Ugodni popusti za daljše zdravljenje.

Sprejemajo zdravniki specialisti.

Od 9. do 12. ter od 13. do 21. Ob nedeljah in praznikih od 9. do 12.

GOVORIMO SLOVENSKO

"CLINICA CANALE"

LAVALLE 410

BUENOS AIRES

Restaurant "Europeo"

Edino znano shajališče naših rojakov v mestu Prvovrstna postrežba na evropski način Vsak večer svira

POPOLN TAMBURAŠKI ZBOR

kakršnega naši rojaki še niso imeli prilike slišati v Južni Ameriki. Ob spremljevanju tamburice se prepevajo naše lepe pesmi. Za obisk se priporočata vsem slovenskim rojakom

DIVIĆ IN BATISTIĆ

Lastnika

RECONQUISTA 542

U. T. Retiro 31 - 3895

ZA POUK IN ZABAVO

Zveza narodov v boju proti kužnim boleznim

V zvezi z ženevsko mednarodno ustanovo smo navajeni misliti le na dolgotrajne in največkrat dolgočasne diplomatske besedne boje, katerih so čitatelji vseh listov že tako siti, da poročil, ki govorijo o Zvezi narodov, sploh ne berejo več. Vendar pa nikakor ni res, da se v Zvezi narodov uganja samo politika; Zveza se peča tudi z drugimi nad vse važnimi in za človeštvo koristnimi stvarmi, o katerih, žal, listi le površno obveščajo širšo javnost.

Tako spada na pr. v delokrog Zveze narodov tudi organizacija boja za pobijanje nalezljivih boleznim in je bilo na tem polju storjenega že mnogo dobrega, a se je akcija začela v zadnjem času širiti ter se za ta plemeniti boj organizirajo vsak dan številnejša moderna sredstva, med katera spada v prvi vrsti radio.

Doslej je Zveza delala s pomočjo velikanske radijske postaje v Singapuru; tudi nemška postaja v Nauenu je večkrat priskočila na pomoč. Zdej bo Zveza narodov pozvala še druge velike postaje, naj bi ji pri tem človekoljubnem delu pomagale. Vse polno radijskih postaj na svetu, v Evropi in na Daljnem vzhodu, v Afriki in Južni Ameriki naj bi vsak teden obveščalo svet o novih nalezljivih boleznih, ki so izbruhnile, in ga opozarjale pred njimi.

Higijenski odbor je po vztrajnem delu sestavil podrobno statistiko o kužnih boleznih. Poročilo tega odbora s pohvalo omenja delovanje radijske postaje v Singapuru. Poročilo je nadvse zanimivo, saj podaja točno sliko o razširjenju najnevarnejših kužnih boleznim. Postaja v Singapuru prejme vsak dan iz 165 pristanišč poročila o higijenskem položaju. Ta poročila natančno proučijo uradniki. V njih je naveden vsak pojav kužne bolezni v pristaniščih. Ako uradnik ugotovi, da je v kakem mestu izbruhnila bolezen, potem naroči postaji, naj opozori vsa mesta, ki trgujejo s tem pristaniščem, na nevarnost. Radijska postaja v Singapuru ima še 10 drugih postaj, med temi v Hongkongu in Sanghaju, v Karakiju in Madrasu, v Vandoengu in Tanriueu; te postaje prenašajo poročila in svarila radijske postaje v Singapuru. Ogromna postaja v Singapuru ne zmore več vsega dela, ki ga ji nalaga Zveza narodov. Poročila o izbruhu kužnih boleznim so tako gosta, da jih samo ena postaja ne more spejemati.

Tako n. pr. javi nenadoma pristanišče Aden, ki je na glasu zdravega pristanišča, da je izbruhnila kolera, ki je zgrabila že 1400 ljudi; na drugi strani javi indijsko pristanišče Rangoun, da so se tam nenadoma pojavile koze, zbolelo je 1200 ljudi. V tem mestu doslej še ni bilo toliko

primerov koz. V ostalem ugotavlja poročilo, da se ta bolezen ne širi več tako po svetu. Še leta 1929 so na Angleškem, kamor prihajajo ladje iz vsega sveta, ugotovili še 11.000 primerov te bolezni, danes se je to število skrčilo na nekaj deset. Tudi rumena mrzlica ne razsaja več tako. V smislu uradnih podatkov se je po l. 1931 pojavila samo še v Togu in Pernambuku. To velja tudi glede tifusa, ki vedno bolj zginava. Razveseljivo je, da zdaj mnogo več ljudi, ki jih je ta bolezen napadala, ozdravi. Relativno se ta bolezen največkrat ponavlja v močvirnatih krajih Romunije. — Poročilo pristavlja, da je od 1857 bolnikov umrlo samo 168. Malarija zahteva največ žrtev v Sovjetski Rusiji, posebno v Transkavkaziji. Tu zbolijo na leto okoli 200.000 ljudi. Samo v evropski Rusiji je zbolelo leta 1931 za malarijo okoli 1 milijon ljudi. Za otrpjenjem hrbtenice ne zbolijo v Evropi skoraj noben otrok več. Leta 1931 je bilo v Avstriji 43 takih primerov; od teh otrok jih je umrlo 17. Največ te bolezni je v ameriških Združenih državah. Do 10.000 primerov so navedli že v enem letu. V Evropi se je bolezen pojavila v zadnjem času v Španiji, kjer so še pred dvema letoma ugotovili 1067 obolenj in 808 smrti.

Za uspešno pobijanje kužnih boleznim je potrebna v prvi vrsti natančna statistika. Higijenski odbor je porabil mnogo časa za sestavo vsaj približne statistike. Naj navedemo iz nje še nekaj primerov. Mumps je v Evropi najbolj razširjen v Bolgariji. Splošno smatramo mumps za lahko bolezen, toda večkrat zveni v hišo smrt. Tako je bilo na Češkoslovaškem in drugih severnih državah že mnogo primerov smrti, ki je nastopila radi mumpsa. Cepljenje proti davici, ki je bilo še velik strah naših očetov, je zelo uspešno. Tako je n. pr. v enem letu na Irskem obolelo 4000 otrok, toda od teh je umrlo samo 70; na Norveškem je obolelo 1100 otrok, umrlo pa jih je samo 40.

Posebno žalostno poglavje poročila higijenskega odbora vsebuje podatke o pobijanju in razširjenju spolnih boleznim. Tu se je posebno izkazalo cepljenje z malarijo, ki ga je uvedel prof. Wagner v Jauregs. Naša javnost splošno meni, da je ta bolezen najbolj razširjena na vzhodu. To pa ni res. Številke kažejo, da ima v tem pogledu prvenstvo puritanska Amerika. V enem letu zbolijo tu povprečno 200 tisoč ljudi za to boleznijo. Relativno pa je ta bolezen najbolj razširjena v Romuniji, kjer zbolijo na leto okrog 150.000 prebivalcev. Če pomislimo, da ima Romunija samo okoli 18 milijonov ljudi, potem šele spoznamo strahoto te številke.

Kaj pa moderna bolezen gripa? Nekdaj smo ji rekli španska bolezen. Po vsej pravici nosi to označbo; saj še danes zbolijo največ ljudi za gripo prav na Španskem. Pol

milijona primerov gripe so našli preteklo leto na Španskem; v Združenih državah pa samo 200.000. V Sovjetski Rusiji je bilo samo v evropskem delu 1 milijon primerov gripe. K sreči dokazuje statistika, da je strah pred to boleznijo prevelik. Tako je n. pr. na Španskem od pol milijona ljudi umrlo zanjo samo 4000 Špancev, in to vedno radi komplikacij, ki so nastopile.

PO SILI JE HOTELA V ZAKON

Marta Dančulović, učiteljica v Akronu, O., je tožila bogatega senatorja Raya Derhama iz Iran Mountaina, da jo je bil zvalil v hotel s tem, da ji je obljubljal zakon. Tožila ga je za 25.000 dolarjev odškodnine, ker da ni izpolnil svoje obljube in jo je samo z zvijačo speljal na led. V začetku pr. m. se je vršila obravnava, pri kateri je pa učiteljica popolnoma pogorela. Porotniki so verjeli bolj senatorju, ki je dokazoval, da ga je ona... zapeljala. Sodnik jo je nagnal, češ da je navadna izsiljevalka in zrela ženska, ki bi rada na lep način prišla do denarcev. Marta je morala osramočena oditi.

KDAJ SE PRIČNEŠ STARATI

"Mislim, da lahko natančno ugotovim čas, ko se človek prične starati, piše William Lyon Phelps v reviji "The Reader's Digest". To je čas, ko človek po temeljiti proučitvi samega sebe ugotovi, da njegove misli in razmotrivanja uhajajo nazaj v preteklost in se ne bavijo več z bodočnostjo. Ko se prične duh kakega človeka baviti s spominom na preteklost mesto z načrti na bodočnost, tedaj postane človek star.

DROBNE VESTI

Pet ton smodnika je šlo v zrak v neki podzemeljski tovarni v bližini bolgarskega mesta Varne. Eksplozija je bila tako silna, da so 10 milj naokoli popokala vsa stekla v oknih. Človeških žrtev pa ni bilo, ker tovarna v zadnjem času ni obratovala.

Dollfuss spet poseti Mussolinija. Zgodilo se bo to koncem t. m. in bo avstrijski kancelar pripeljal s sabo svojo družino, katero bo Mussolini teden dni gostil v Riccioneju.

Štiri osebe so se ubile na vojaškem letališču v Monte Celio pri Rimu, ker je letalo, v katerem so se vozile, treščilo z veliko silo ob tla.

Nekega mladega zamorca so linčali v Bastropu, v severnoam. drž. Luisiani, ker je bil obdolžen, da je napadel neko mladenko, 3.000 oseb je nasokoli jetnišnico, v kateri so ga imeli zaprtega.

Poljsko fašistično organizacijo je varšavska vlada razpustila s motivacijo, da ščuva k plemenskem sovraštvo ter povzroča poulične spopade. Organizacija, ki se je imenovala "Nacionalna radikalna stranka", je imela tudi bojne oddelke po hitlerjevskem kopitu.

V francoskem mestu Nizzi so se severnoameriški mornarji spopadli z natakarkji in tamošnjo policijo radi previsokih cen v kavarnah. Dvajset mornarjev je bilo ranjenih, 40 pa so jih zaprli.

HOTEL PENSION VIENA

SANTA FE 1938 BUENOS AIRES
U. T. 44 Juncal 5207

Oddajajo se lepe zračne sobe z zdravo in domačo hrano od \$ 2.— dalje.

POSTREŽBA PRIJAZNA

Posamezen obed \$ 0.70

DOBRE ZVEZE NA VSE STRANI
Rojakom in rojakinjam se priporoča

E. KRAVANJA

ZA KRATEK ČAS

Kako se je rešil

"Vi ste torej edini, ki je preživel strašno železniško nesrečo? Kako ste se rešili?"

"Tisti vlak sem zamudil".

Vsak sedmi človek je Kitajec.

Pri Ribičevih so imeli šest otrok, pa so kupili še sedmega. Ko so novega bratca pokazali Janezku, je ta razočarano vzkliknil:

"Oh, saj ni Kitajec!"

"Pa zakaj naj bi bil Kitajec?" se je začudil očka.

"Saj nam je učitelj v šoli dejal, da je vsak sedmi človek na svetu Kitajec!"

Izpred sodišča

Zagovornik: Zagovarjal sem vas, kakor svojega sina.

— Kaj je vaš sin tudi tak falot?

ROJAKI!!

PRI ŽIVCU

v znani restavraciji, boste najboljše postreženi. Vsako nedeljo se

PLEŠE

Lepi prostori, pripravljeni za svatbe — Prenosišča \$ 0.70
Za obilen obisk se priporoča cenj. rojakom lastnik

EMIL ŽIVEC
Osorio 5085

PATERNAL

ALBERT BELTRAM

priporoča cenj. rojakom svojo trgovino čevljev, šolskih potrebščin in tobakarno. Ima veliko izbero copat in nudi najbolj ugodne cene.

Dto. Alvarez 2288, esq. Trelles

KLINIKA SPECIALISTA ZA JUGOSLOVENE

ZDRAVIMO

SIFILIS 606-014. — Moderno zdravljenje
BLENORAGIA. — Moderno zdravljenje brez bolečin. — Prostatitis vnetja in spolne bolečine.

KRVNE BOLEZNI. Slaba kri — oslabelost

SRCE. Srčne napake — hibe.

ŽELODEC. Čreva — kislina — jetra.

Želodčne bolezni se zdravijo, vzrok, od kje izvira bolezen, po prof. fesorju Glassner, zdravniku u niverze na Dunaju.

KOSTNE BOLEZNI. Sušica.

REVMATIZEM in OBISTI. Kila — zbadanje.

GRLO, NOS, UHO. Zdravljenje mrzlice.

ŽENSKÉ BOLEZNI. Maternica, jajčnik, čiščenje (posebni oddelek)

OTROSKE BOLEZNI. Rakitika — otrpelost.

NERVOZA Glavobol.

Žarki X — Diatermia — Žarki ultravioletas

LABORATORI ZA KRVNE ANALIZE — Wasserman — Tur —

Izpuščaji — lišaj.

Lastni sanatoriji z nizkimi cenami — Operacije za vse bolezni: jetra,

obisti, želodec, maternica, spolovilo

GOVORIMO SLOVENSKO

Urniki: od 10. do 12. in od 15. do 21. Ob nedeljah

in praznikih od 9. do 12.

Pregled SAMO \$ 3.-

Ob nedeljah dopoldne pregledamo brezplačno vsakega, ki se nam

predstavi s tem listom

JARMIENTO 1017

ORDINIRA OD 10 DO 12 I 14 DO 20 SATI

POZOR!

KROJAČNICA NA PATERNALU
(nasproti postaje)

NANUT in ŠAURIN

KROJAŠKA MOJSTRA

se priporočata cenjenim rojakom

Najboljše blago. Solidno delo in nizke cene. Zadnje novosti.
WARNES 2191 BUENOS AIRES

U. T. 59 (Paternal) 4271

ŽENSKI KOTIČEK

Marija Skolodowska

Smrt velike učenjakinje Marije Skolodowske, bolj znane pod imenom njenega pokojnega moža francoskega znanstvenika Pierrea Curie, je naredila po vsem svetu globok vtis, saj je bila pokojnica ena izmed redkih žensk, ki so vse svoje življenje posvetile znanstvenim raziskovanjem.

Marija Skolodowska je bila Poljakinja. Rodila se je leta 1867 v Varšavi kot hčerka uglednega profesorja. Študirala je najprej v svojem rojstnem mestu, pozneje pa v Parizu, kjer se je seznanila s profesorjem Curieom, s katerim se je pozneje poročila. Skupno sta se posvetila znanstvenemu delu; njuno sodelovanje je bilo tako vzorno in intenzivno, da sta za svoja dela prejela več nagrad kot zakonca Curie; ne kot posameznika, marveč kot dvojica. Profesor Curie je nad vse cenil sodelovanje svoje žene in je to tudi večkrat dokazal. Ko mu je francoska vlada hotela podeliti križec častne legije, je odklonil z odklonil z motivacijo, da ga je prej zaslužila njegova žena nego on.

Znanstveno delo zakoncev Curie je bilo mnogostransko, najbolj pa sta zaslovela radi svojih raziskav glede radioaktivnosti raznih teles. Profesorja Curiea je leta 1906 povozil kamijon, ko je hotel prekorčiti neko ulico v Parizu. Bil je to hud udarec za gospo Curie; izgubila je bila ne samo moža, marveč tudi zvestega sodelavca. A ni klonila pred usodo. Nadaljevala je svojo delo s še večjo vnemo in znanstveni svet je priznal njen trud; leta 1911 je bila v drugič odlikovana z Nobelovo nagrado. Deset let pozneje je bila povabljen v Združene države Severne Amerike, kjer je imela na tamošnjih vseučiliščih celo vrsto predavanj. V znak priznanja za njeno delo ji je tedanji preds. Harding osebno izročil en gram dragocenega in zdravilnega radija, katerega je ona bila izsledila s svojim možem; njen sloves po vsem svetu, posebno pa v Združenih državah je vedno bolj rastel in leta 1929 ji je ameriška vlada izročila potom predsednika Hooverja 50.000 dolarjev za nakup enega grama radija, namenjenega Radijskemu zavodu njenega rojstnega mesta Varšave.

S smrtjo gospe Skolodowske-Curie je znanstveni svet izgubil marljivo delavko in učenjakinjo, slo-

vanski svet pa eno izmed najbolj odličnih svojih predstavnic.

Pokojnica zapušča hčerko Ireno Curie, poročeno s francoskim znanstvenikom Jolliotom; oba nadaljujejo delo pokojne dvojice Curie.

Gospa Curie je do zadnjega vztrajala pri svojem delu. Dasi so ji zdravniki svetovali, naj takoj prekine svoja raziskovanja v laboratoriju, ni hotela poslušati njihov nasvet, ker je hotela na vsak način dovršiti svoj novi in poslednji spis o radioaktivnosti.

Ker je bila pokojnica tako želela, se je njen pogreb izvršil tiho in skromno. Njene zemeljske ostanke so položili v družinsko grobnico, kjer počiva tudi njen mož, na pokopališču v Secauxu blizu Pariza. Ko se pa spet otvorijo tečaji na pariškem vseučilišču, se bo vršila velika spominska svečanost, kateri bodo prisostvovali zastopniki vlad štiridesetih držav.

Slava spominu velike slovanske učenjakinje!

Migljai za hišne gospodinje

Pohištvo iz hrastovega ali iz orehovega lesa lepo osvežiš, ako ga likaš s krpo, ki jo pomakaj v vroče laneno olje. Na ta način dobi pohištvo zopet svoj prvotni lesk. Ako je les preveč oljnat, zdrgni končno še s suho mehko krpo.

Dobro sredstvo za osveženje-politure dobiš, ako zmešaš dva enaka dela ricinovega olja in del kisa. Namaži pohištvo s to zmesjo in odrgni vsak del posebej z mehko krpo.

Madeže apna in barve, ki ostanejo od beljenja ali slikanja v tleh, odstrani z vročim kisom. Delo pojde hitro izpod rok.

ZA NAŠE KUCHARICE

RUMOVA TORTA I.

Mešaj 18 remenjakov in 32 dkg sladkorja z lupinico limone. Dodaj 15 dkg z rumom, s sokom ene limone in z žlico sladkorja zmešanih drobtin, polagoma primešaj 12 beljakov in 21 dkg mandeljev. Peči v dveh enakih modelih. Hladno nadevaj s pomarančnim hrenom in pomarančnim ledom.

RUMOVA TORTA II.

Mešaj 12 rumenjakov, 21 dkg sladkorja z limonovo lupino, dodaj 15 dkg z rumom in sokom ene limone ter z žlico sladkorja zmešanih drobtin, primešaj 12 beljakov in 21 dkg zmetih mandeljev. Peči v dveh enakih modelih. Hladno nadevaj s pomarančnim hrenom in pomarančnim ledom.

Buenosaireska kronika

Davčna preglednika je ustrelil

Komisija davčnih preglednikov, obstoječa iz Octavija Moline, Luisa Morettija in Ignacia Bustosa, je v petek pregledovala trgovine v Ramos Mejia, pa je krenila tudi v tobakarno grškega državljanina Jurija Kukurlovskega. Pri pregledovanju so izsledili nekolekovanе škatlje cigaret ter jih hoteli zapleniti. Temu pa se je Grk odločno uprl. Po kratkem prerekanju je vzel revolver ter začel streljati na uradnike. Molina in Bustos sta se po prvih streljih zgrudila težko ranjena; prvi je umrl že na poti v bolnišnico, drugi pa nekaj časa pozneje. Tretji davkar Moretti je imel več sreče; krogla ga je lahko ranila. Nevarni Grk je po izvršenem zločinu pobegnil.

V vrelo vodo je padel

Ko je Peter Atalić, star 25 let, v petek čistil, v tkalnici v ul. Suarez 1156, poldrug meter visok kotel, v katerem je bila vrela voda, je tako nesrečno omahnil s stola, na katerem je stal, da je padel v kotel. Tovariši so takoj priskočili nesrečniku na pomoč ter ga potegnili iz vrele vode. V brezupnem stanju so ga brž prepeljali v bolnišnico Rawson.

Bodite previdne z bencinom!

Elvira Malaspina, stara 36 let, je v soboto, v ul. Venezuela 4365, pripravljala zmes za čiščenje poda. Ne sreča je povzročila, da se ji je zmes vnela in so plameni švigili tudi na Elviro, ki je bila takoj vsa v ognju. Vso ožgano so prepeljali v bolnišnico Ramos Mejia, kjer je revica, po strašnih mukah, v ponedeljek zjutraj umrla.

Omnibus zdrknil v potok

Omnibus, katerega je vozil šofer Enrique Limino, je zdrknul na ulici Cabildo v potok Medrano, ko se je hotel izogniti tramvaju družbe Federico Lacroze. V vozilu je bilo okrog 40 oseb, od katerih so bili le trije nekoliko opraskani, dočim se drugim ni nič hudega pripetilo razen, da so se prav močno prestrašili.

VELIK PLEN

Neznani tatovi so se prikradli v terek popoldne v hotel na Avdi. de Mayo 870 ter odnesli Eulogiji Ballesteros razne dragulje in druge dragocenosti v vrednosti od kakšnih 20.000 pesov. Policija je uvedla preiskavo.

Obilen božji blagoslov: Gospa Ernesta Dionne v Corbeilu, Ontario, je povila petorčke — zdravniki so bili v hudih skrbeh, a mati je zdrava in se otročki dobro razvijajo. O drugem slučaju plovovitosti so poročali te dni listi iz Romunske, kjer je neka mati "kupila" na enkrat kar 6 potomčkov za svojega moža.

FRANCOSKA MODA

Spomladanske toalete na francoskem dirkališču v Chantillyju

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

PONAREJNI BANKOVCI V PROMETU

Po mestu krožijo že nekaj mesecev ponarejeni bankovci od 50 pesov ki nosijo številke 05.975.560, 06.730.956 in 06.930.376 serije B, ter s podpisom "Alberto E. Castex, Presidente" in "Ernesto Mellea Gil, Secretario".

Bankovci so precaj dobro ponarejeni, a jih je vendar razmeroma lahko spoznati radi temnejše barve ter razlike v velikosti nekaterih črk. Policija je ugotovila, da krožijo ti bankovci že več mesecev v Buenos Airesu, sedaj pa si prizadeva izslediti one, ki so jih tiskali ter spravili v promet.

IZKUŠENA SLOV. BABICA
diplomirana v Pragi in Bs. Airesu ter specializirana za vse ženske bolezni. Deluje že 25 let, bivša babica v bolnišnici J. Fernández
Filomena Beneš Bilek
Calle Lima 1217, 3 kvadre od Plaza Constitución — U. T. 23 (B. Ord.) 3383

Zobozdravnika

Dra. Dora Samojlovich de Falicov

Dr. Félix Falicov
Dentista

Trelles 2538 - Donato Alvarez 2181
U. T. 59 La Paternal 1723

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

Dragi starši!

Kaj je za Vas od največje važnosti? Brez dvoma: dobra vzgoja Vašega otroka. Brez posebnih stroškov in z vsem zaupanjem lahko izročite svojega sinčka na vzgojo slovenskemu zavodu.

ASILO LIPA, Villa Madero, C. G. B. A. (Bs. Aires)

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

Centro Médico de Especialistas

Ravnatelj: Dr. A. STIGOL

Zdravijo specializirani zdravniki, brez bolniških strežnikov in praktikantov

SPOLNE BOLEZNI

KAPAVICA: se zdravi v našem zavodu po najboljših in zajamčenih načinih, s katerimi se doseže popolno in hitro ozdravljenje.

SIFILIS: ta najbolj nevarna bolezen zahteva zdravljenje po res specializiranem in v vsakem oziru odgovornem zdravniku, ki ga boste našli v našem zavodu.

Zdravimo komplikacije kapavice ter kožne in krvne bolezni

BOLEZNI NOSA, GRILA IN UŠES

Ekonomična zdravljenja in operacije.

Zdravi specializirani zdravnik dr. B. Ruvinsky.

NOTRANJE BOLEZNI: Jetika, pljučne, srčne, črevesne in želodčne bolezni.

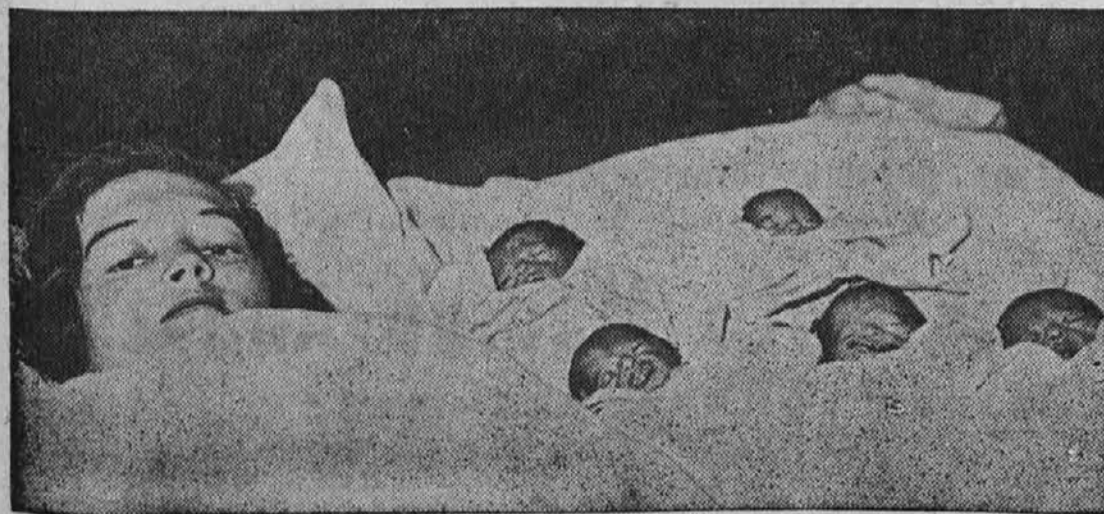
ZENSKÉ BOLEZNI: Bolezni jajčnika, bolečine in nerednosti pri čiščenju.

Laboratorij za analize. Elektriško zdravljenje, X-žarki.

Ultraviolečni žarki. Krvne analize.

Zelo ekonomični pregledi.

Urnik: od 9. do 12. in od 14. do 21.

DARUJEM

povečano sliko v barvah za vsakih 6 fotografij, ki stanejo od \$ 3 dalje. Naš atelje je odprt tudi ob nedeljah in praznikih
JUGOSLOVANSKI FOTOGRAFSKI ZAVOD "SAVA"
Sava Jovanović — San Martín 608, Buenos Aires

Bmé.Mitre 1741

PLAZA CONGRESO

FRANC KRASOVEC:

Izgledi jugoslovanske izvozne trgovine v Južno Ameriko s posebnim ozirom na Argentinijo

(Konec.)

KOMPENZACIJSKA TRGOVINA

Že nekaj krat sem povedal, da se morate Jugoslovani, v lastnem interesu, otresti tujega varuštva ter da morate tudi na argentinskem trgu nastopati ne samo kot neposredni prodajalci, marveč tudi kot neposredni kupci. To je od velike važnosti za bodoče trgovinske stike med Argentinijo in Jugoslavijo.

Gotovo, navada je železna srajca; ali v interesu lastnega obstoja in razvoja se je boste morali otresti. Sprva pojde le težko, kajti navajeni ste prejmati argentinsko blago iz tržaških, genoveških in holandskih posrednikov. Tem posrednikom pa se bo treba na vsak način izmuzniti. Problem direktnega nakupovanja postane tudi za Vas vprašanje "or to by or to not by", čim začnete izvažati sem v večjem obsegu.

Danes so časi takšni, da so se skoro vse države postavile na staro rimljansko stališče: "do ut des" — "dam, da doš" — ali trgovsko-tehnično govoreno: na takozvano kompenzacijsko stališče. Argentinska vlada za stalno ne bo dovoljevala, da bi Argentinci kupili od Jugoslovanov za 100 milijonov dinarjev, Jugoslavija pa od Argentincev nič. Takšno stališče so zavzemali napram Argentiniji lokavi Japonci, pa jim je pred par meseci zabrusila argentinska vlada: "Ne boš nas, Jakec, več!"

Zadnja leta so, namreč, Japonci preplavili Argentinijo s svojimi proizvodi. Leta 1933 so samo svile uvozili za 80 milijonov pesov, ne oziiraje se na ogromne množine igrač porcelana, gumijastih izdelkov, papirja, tkanin itd. Pa so se japonski diplomatje hitro potuhnili ter z argentinskimi sedli za zeleno mizo in se začeli razgovarjati, da bodo tudi oni kaj kupili od Argentinev. Od tega časa dalje romajo na Japonsko cele ladje argentinskega bombaža, volne, kože, loja, mesnatih konserv, lanenega semena, pšenice, koruze itd.

Upam, da ste uvideli, da je potreba direktnega nakupovanja na argentinskem tržišču neizbežna. Sicer pa stvar ni nikakor tragična, ker doslej kupujete Jugoslovani od Argentinev več ko Argentinija od Vas, samo da ne direktno, marveč po že imenovanih posredovalcih. Torej, presedlati bo treba. Kako lahko boste v Argentiniji dobili devize za Vaše semkaj poslano blago, čim bo argentinska vlada videla, da tudi Vi kupujete tu. Velike množine argentinskega lanenega semena, loja, kože, volne, bombaža, tanina itd. roma iz Argentinev v Jugoslavijo, dočim figurirajo tu kot kupci drugi narodi. Ko presedlate ter nastopite kot direktni kupci, bo to le Vam v korist, ker proizvodijo, ki jo vtakne v žep Vaš holandski, genoveški ali tržaški konfident, boste sami zaslužili.

Leta 1925 je potoval po Južni Ameriki zame nepozabni, danes že ranjki veletrežec gosp. Aleksander Knez, sin takratnega predsednika ljubljanske trgovske zbornice. V svoji dalekovidnosti je ta genijalni mož že takrat povdarjal, da je samomorilno početje, da Jugoslavija ne nastopa kot direktni kupec na argentinskem trgu. Omenil mi je industrijo lanega olja na Gorenjskem, ki je pravi smaragd med biseri slovenske industrije. Gosp. Knez mi je zaupal, da je že takrat naša tozadevna industrija porabila na leto preko 30 milijonov dinarjev lanenega semena in je vse to blago — čujte in strmite! — prišlo s Holandskega, kjer lan sploh ne raste!

Ni čudno torej, če se Vam tu dogodi to-le: Ako greste na argentinsko trgovinsko ministrstvo ter iščete podatkov o izvozu v Jugoslavijo,

ugotovite v statističnih seznamih o argentinskem izvozu, da pridemo Jugoslovani šele za Siamom!

Takšne anomalije bodo brez dvoma prenehale, čim začne poslovati nasvetovana družba na argentinskem trgu, ker ona Vam ne bo samo prodajala Vaših izdelkov, marveč bo tudi za Vaše ime kupovala na argentinskem trgu!

ZAKLJUČEK

Ali bo kaj odziva v stari domovini, ali pa ostane ta spis glas vpiljočega v puščavi? Skoro dvomim, da je seme padlo na rodovitna tla. Preveč zgledov malodušnosti imamo. In ta malodušnost učinkuje porazno na vsako človeško ustvarjenje. Že pred štirimi leti in pol (leta 1929) je začel v Beogradu poslovati državni "Zavod za pospeševanje zunanje trgovine". Ko sem čital bombastične prospekte dotičnega zavoda, sem si rekel: Ti ljudje bodo dvignili svet iz njegovih tečajev. Ustanovili so takoj kakšnih 20 sekcij z masno plačanimi načelniki, bombardirali domovino in tujino s prospekti in — pri tem je ostalo. Ni mi znano, da bi bili eksportirali ali pomagali eksportirati eno samo škatlo zobotrebcev. Za vse, kar je prišlo semkaj iz Jugoslavije, se imam zahvaliti privatni iniciativi.

Ako bi si starokrajški narodno-gospodarski krogi hoteli ogledati argentinski trg, nikdar v življenju ne bodo imeli lepše prilike kot letos, meseca oktobra, o priliki mednarodnega Evhariističnega kongresa v Buenos Airesu, ko bodo ladje iz Trsta vozile udeležence za borih 6.000 dinarjev sem in nazaj.

Medtem pa, argentinski Slovenci, na plan! Ako bomo čakali na naše starokrajce, se nam utegne zgoditi kakor onim, ki so čakali na kralja Matjaža.

Začeti je treba! V tem je vsa čaravnija. Znan je Napoleonov izrek, da vsak vojak lahko nosi v tornistru maršalsko palico. To je bilo takrat. Danes, v dobi demokracije, ima vsak podjeten in pogumen človek pot odprto do blagostanja in slave. Največ prilik za takšne življenjske zmage je v Novem svetu, kateremu pripada Argentinija in vsa Južna Amerika.

Slovenci v Argentiniji si, žal, doslej nikdar nismo bili edini. Ziveli smo tjavendan, vsak zase, vsak več ali manj zaspan. Otresimo se stran-

DIPLOMIRANA

Krojačnica

Leopold Ušaj

Calle GARMENDIA

štej 4973

Tu boste našli najboljšo postrežbo, dobro izbero angleškega in češkega sukna ter solidne cene.

Prvovrstno delo

KROJAČNICA

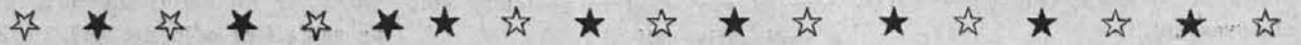
P. CAPUDER

se priporoča cenjenim rojakom
Buenos Aires, Billinghurst 271 dpt. 2
(višina ulice Cangallo 3500)

Povratek bivšega predsednika

Grau de San Martín na Kubo

Slovenske knjige

V naši upravi so na prodaj sledeče slovenske knjige:

- Baukart: Slovenski Robinzon, povest, trdo vez. 1.20
- Dimnik: Kralj Aleksander, trdo vez. . . . . 3.—
- Gangl: Sin, drama trdo vez. 1.80
- " Beli rojaki, črtice. . . 1.50
- Golar: Kmečke povesti, trdo vez., 2. izd. . . . . 2.—
- " Pastirjeva nevesta, povesti in romance, trdo vez. 1.60
- Jug: Izseljenec, ... 1.50
- Kellermann: Tunel, roman, 2.—
- Orel: Pasti in zanke, kriminalni roman 1.50
- Pugelj: Zakonci, trdo vez. 1.80
- Poljanec: Sisto e Sesto, povest iz Abrucev 0.90
- Rape: Tisoč in ena noč, trdo vez. . . . . 4.—
- Šilih: Nekoč je bilo jezero, bajka, trdo vez. . . . . 3.—
- Vaštetova: Mejaši, povest iz davnih dni, trdo vez. . . . . 2.—
- Zorec: Pomenki: 1.20
- " Zmote in konec gospodične Pavle 1.20
- Pripovedne slovenske narodne pesmi, trdo vez. 2.50
- Tolažba dušam v vicah, molitvenik 1.50
- Marija kraljica src, molitvenik . . . . . 2.—

OPOZORILO

Za naročila po pošti treba dodati za eno knjigo še 30 centavov, za dve pa 40.

MALI OGLASI

KROJAČNICA IN TRGOVINA
raznovrstnega blaga se priporoča
SEBASTIAN MOZETIČ
Osorio 5025 — Paternal

SASTRERIA "DANTE"
Corte Moderno
Rivadavia 3556 Buenos Aires
U. T. 62, Mitre 4230

ŠIVILJA - MODISTKA
izdeluje fine in navadne obleke po najnovejši modi in zmernih cenah
Anica B. Dolšček
Calle Charlone 36, pol kvadre od ul. Dorrego, poldrugo kvadro od Rivera.

PREKOMORSKA POŠTA

Iz Evrope dosepejo
V juliju:
18. España
19. Lipari
20. Orania

Protiv Evropi odplujejo
V juliju:
17. Cte. Grande
18. And. Star
21. Cabo Quilates in Pssa. Giovanna

VREDNOST DENARJA

Zadnji uradni tečaji za nakazila do 100 \$ mesečnih:

100 dinarjev	9.0
100 lir	32.8
100 šilingov	71.19
100 mark	146.11
1 funt št.	19.17
100 fr. frankov	25.10
100 čsl. kron	15.81
100 dolarjev	380.49

SPOLNE BOLEZNI

Zdravimo kapavico, sifilis, kožne in krvne bolezni ter živčno in spolno slabost
Razpolagamo z najmodernejšimi zdravstvenimi pripomočki in najnovejšimi napravami.
DIATERMIJA — X-ZARKI — ULTRAVIOLETNI ZARKI — LABORATORIJ ZA ANALIZE

Konzultacije brezplačno
HITRO IN SIGURNO ZDRAVLJENJE BRÉZ BOLEČIN
POSEBEN ODDELEK ZA ŽENSKÉ

Vodijo ga specializirani zdravniki in babice — Pod ugodnimi pogoji sprejemamo bolnice v popolno oskrbo. — Hitro zdravljenje nerednega čiščenja.

SAMO 40 PESOV

stane popolno zdravljenje kapavice
Zdravimo tudi na tedenske obroke od \$ 5.—

Gran Instituto Médico Abasto

3284 - CORRIENTES - 3284

II. nadstropje

Specializirani zdravniki, diplomirani na tukajšnjih in na inozemskih univerzah sprejemajo od 10. do 12. in od 15. do 21. ure.

Ob nedeljah in praznih dneh od 10. do 12. ure.

Hotel Balcánico

LASTNIK ANGEL VELYANOVSKY

25 DE MAYO 724

BUENOS AIRES

ZDRAVE IN ZRACNE SOBE ZA POSAMEZNE GOSTE
IN ZA DRUŽINE. PROVRSTNA POSTEREZBA
IN ZMERNE CENE.